

Antón Costas

Futur incert, present depressiu

Vuit anys després d'iniciada la crisi, el PIB i la renda de les llars a la perifèria europea encara no han recobrat els nivells precrisis. I per si no fos suficient, la recuperació dona senyals de debilitat. Així ho confirmen els pronòstics de l'FMI, que traspuen pessimisme sobre l'eurozona. Una debilitat que també ha reconegut el ministre Luis de Guindos.

Alguns analistes parlen d'una nova recessió. Seria la tercera en menys d'una dècada. Una perspectiva depriment que intensificaria el dolor de moltes famílies, augmentaria el malestar social i alimentaria el populisme.

L'estrany és que existeixen factors que farien possible una situació diferent: els preus baixos del petroli són propicis per a l'activitat; els tipus d'interès baixos afavoreixen noves inversions; la millora de l'ocupació hauria d'impulsar el consum de les llars; els beneficis elevats de les grans empreses possibiliten nous projectes; i la moderació salarial estimula la competitivitat.

Per què aquests vents de cua no impulsen una recuperació sostinguda de l'eurozona? Hi ha dues explicacions.

La primera és la de les autoritats europees. Segons el seu diagnòstic el que debilita la recuperació seria la falta de reformes i la feble conjuntura econòmica internacional. Però, fixin-se en aquest fet. Al Regne Unit i Suècia, dos països europeus que tenen en comú no pertànyer a l'euro, els va millor. Tant que el Parlament finlandès ha demanat al Govern que estudiï l'oportunitat de sortir de l'euro per seguir el camí dels veïns suecs. Davant aquesta versió oficial existeix una altra explicació amb millors fonaments en la teoria i en les dades. El que estaria deprimint l'actual conjuntura econòmica europea seria la incertesa sobre la capacitat de creixement a llarg termini de l'eurozona.

Això és intrigant. En temps normals és el present el que determina el futur. Però aquests no són temps normals, ara és la incertesa sobre el futur el que provoca un present depriment. Aquest futur in-

cert fa que les famílies redueixin el consum; que les empreses amb beneficis en comptes d'invertir aprofitin per repartir dividends, tornar capital i augmentar les retribucions de l'alta direcció; i que els inversors, en comptes d'apostar per nous projectes, es refugïn a les borses, provocant noves bombolles. El resultat és que la recuperació es debilita enormement.

Aquesta és, segons el meu parer, una ex-

Les autoritats europees han imposat les reformes que debiliten el creixement i han postergat les que l'afavoreixen

plicació més encertada. Però planteja una altra pregunta: què és el que debilita la capacitat de creixement futur de l'eurozona?

La narrativa oficial diu que és l'escàs esperit reformista. Però aquí també ha sorgit una explicació alternativa. Segons aquesta nova visió, són les mateixes reformes impulsades per Brussel·les el que estaria debilitant el creixement a llarg termini. Aquesta

MESEGUER

explicació és devastadora per a la narrativa oficial. Però per venir de qui ve val la pena tenir-la en consideració.

El rellevant és que no ve de cap populista crític amb la UE i l'euro, sinó de l'FMI, un organisme poc procliu a l'heterodòxia. A l'últim informe de primavera sobre perspectives econòmiques (*World Economic Outlook*) inclou un capítol sobre les reformes i l'impacte en el creixement potencial que és una clatellada a la política econòmica europea.

L'FMI es fa la qüestió de quin és el millor moment per dur a terme les reformes que impulsin el creixement a llarg termini. Quan l'economia és feble o forta? La resposta és que depèn del tipus de reformes. Les orientades a millorar la competència als mercats de béns i serveis han de ser posades en marxa quan l'economia és feble perquè els efectes positius són immediats. En trencar les conductes monopolístiques i els càrtels aquestes reformes fan que baixin els preus, augmenti la renda disponible dels consumidors i millori l'eficiència econòmica. Però, al contrari, les reformes que redueixen els ingressos de les llars i n'alteren els plans d'estalvi si s'apliquen quan l'economia és feble em-

pitjoren les coses. Aquest tipus de reformes, com les de les pensions o les laborals, han d'anunciar-se, però deixar-se per quan l'economia s'hagi recuperat.

Malgrat això, les autoritats europees han imposat les reformes que afebleixen la recuperació i el creixement potencial i han postergat les que l'afavoreixen. El resultat és dolor social, desordre polític i dany a l'economia. Si poguessin ser acusades de mala praxi, seria de jutjat de guàrdia. Però, a diferència dels metges, els polítics tenen la sort de no poder ser acusats de negligència professional.

Tot i això no perdo l'esperança que el coneixement ajudi a canviar les coses. Sabem el que necessitem: una millor combinació d'estímul que augmenti la demanda i que conjuri una nova recessió amb reformes que potenciïn el creixement a llarg termini i aclareixin la boirina d'incertesa sobre el futur. Només així millorarà el present. ●

Pilar Rahola

Puigdemont, Carles

Va arribar per la porta del costat, just quan Artur Mas ocupava aquest altre costat proper a la presidència, però ja fora d'ella. I només arribar se li va negar el pa i la sal, convertint en una mena de titella del líder indiscutible de la casa gran convergent. Inés Arrimadas va resumir aquest menyspreu públic jugant amb els cognoms, la qual cosa, atès el seu propi cognom, és una gosadia. "Más de lo mismo", li va etzibar a Carles Puigdemont quan encara no era Molt Honorable, però estava a punt. I així, amb aquesta imatge d'extensió artúrica, que alimentaven adversaris i... aliats, l'excalcalde de Girona va entrar al Palau de la Generalitat. La lletania havia quedat fixada: Artur Mas governaria a través del seu pupill Puigdemont.

No tinc cap dubte que, més enllà de la maldat pròpia de la rumorologia política, aquesta idea neix d'un enorme desconeixement dels protagonistes. Per als qui coneixíem ambdues bèsties, era inimaginable en les dues direccions: inimaginable que Artur Mas no respectés els límits de la presidència, quan aquesta idea, la del respecte institucional, està en el seu ADN; i inimaginable que Puigdemont, que sempre

És de justícia afirmar que Catalunya ha canviat de president sense perdre força en la presidència

ha exercit amb autoritat el càrrec d'alcalde, hagués permès aital intromissió. Per descomptat, la complicitat entre tots dos és profunda, el lideratge polític i moral d'Artur Mas és indiscutible, i tots dos treballen a l'uníson en la consolidació del procés català. Però Puigdemont és ara com ara el president de la Generalitat, i si això era cert en privat des del minut u, comença a ser cert per a la majoria cent dies després.

Potser aquesta és la fita més gran de Puigdemont, haver aconseguit una ràpida autoritat sense desautoritzar el seu predecessor i, alhora, haver qualitat un perfil propi. A partir d'aquí certament tot és complex: la relació interparells amb Junqueras, l'estabilitat del Govern, els equilibris amb la CUP, les arques buides, la pressió de l'Estat, les bales contra el procés disparades des de tots els flancs, i la resta de l'etètera. Però és de justícia afirmar que Catalunya ha canviat de president sense perdre força en la presidència, i aquest miracle era el que no imaginaven els infidels. Per descomptat, encara queda molt per demostrar, i en una legislatura tan delicada com aquesta, amb un procés en marxa que conté tanta il·lusió com incògnites, el president Puigdemont haurà de treure tots els seus arrosos per gestionar l'enorme complexitat que s'acosta. Però al cap de cent dies del càrrec, algunes fites s'han aconseguit. El primer, agafar la mida a la presidència; el segon, crear un retrat propi sòlid i creïble; el tercer, projectar l'autoritat sense esquerdes; i finalment, ser reconegut com l'interlocutor català, per a la resta del paisatge. I a tot plegat, afegir el dens programa polític que acaba de presentar. No és poc bagatge per a algú que va passar de ser alcalde a president, en un sospir. ●

Joan Fontrodona

Què devem als refugiats?

Pot ser que no tinguem cap obligació legal amb els refugiats amuntegats a les nostres fronteres, o fins i tot que alguns esgrimeixin la llei per posar traves a la seva acollida. Però tenim un deute moral pendent amb ells i amb tots als que Francesc ha qualificat com a "descartats". Persones que compartint la mateixa dignitat, no comparteixen les mateixes condicions de benestar i pateixen els efectes del desequilibri social. Els qui gaudim d'una posició social folgada tenim l'obligació de contribuir a millorar la societat; més, com més capacitat tinguem de fer-ho.

Hi ha tres consideracions indispensables per abordar el conflicte i discernir la

grandesa de mires o la baixesa moral de les diverses propostes:

Primera, la resposta a la crisi no es pot esquivar. No ho hem buscat, però és aquí i no podem mirar cap a una altra banda. Deia Tomàs d'Aquino que "qui està obligat a fer alguna cosa, no pot descuidar-la si pot complir-la". Suposa una irresponsabilitat tant negar l'ajuda als necessitats, si els la podem oferir, com deixar que d'altres s'ocupin del problema per no patir nosaltres les conseqüències.

Segona, la resposta no pot ser ingènua. Proposar mesures irreals pot ser tan poc ètic com negar el problema. Tan irresponsable és defensar una cosa que no podem complir com no posar prou mitjans o no ser conscient dels efectes.

Tercera, la resposta ha de ser valenta. Deia Aristòtil que covard és el que, per por

dels costos, es manté immòbil davant els conflictes. Temerari, el que subestimant el perill, pren decisions sense importar-li les conseqüències. El valent, en canvi, coneix els riscos i posa els mitjans per superar amb èxit l'adversitat. No és temps de temeraris ni de covards. És temps d'ajudar amb valentia els que pateixen, encara que sigui costós per als que vivim còmodament.

La decisió que prengui Europa tindrà conseqüències en la seva consciència col·lectiva. Europa ha proposat al món valors que s'han tingut per universals, com la llibertat, la igualtat, la solidaritat o una innegable atenció per la persona. Estem en un moment clau per mantenir viva la identitat europea: si afirmem que els nostres valors són universals, més val que comencem per aplicar-los universalment. ●